

# VOTE LUNTEER VISION

# VOTE LUNTEER VISION

*Priročnik, namenjen članom Evropskega prostovoljskega centra (CEV) in drugim organizacijam s prostovoljskim programom, bo v pomoč pri pridobivanju mnenj kandidatov za evropske poslance v letu 2024, kar zadeva prostovoljstvo. Temelji na dokumentih, kakršni so Program politik za prostovoljstvo v Evropi (PAVE), petletna raziskava »Helping Hands EYV 2011 5-Year Review«, prednostne naloge ukrepa 5R in Načrt za prostovoljstvo 20230 (BEV2030).*



**D**DRAGOCEN  
PRISPEVEK



**M**MEDSKUPINA



**P**POMEN  
OPOLNOMOČENJA



**S**SPLOŠNA ANGAŽIRANOST



**D**DRUŽBENI VIRI



**N**NOVI PROSTOVOLJCI IN  
METODE

✓ **Koga boste volili?**  
✓ **Kakšna je njegova/njena vizija  
prostovoljstva?**

# VSEBINA PRIROČNIKA

- 01** UVOD
- 02** DRAGOCEN PRISPEVEK
- 03** POMEN OPOLNOMOČENJA
- 04** DRUŽBENI VIRI
- 05** MEDSKUPINA
- 06** SPLOŠNA ANGAŽIRANOST
- 07** NOVI PROSTOVOLJCI IN METODE

# UVOD

## VO TE LUNTEER VISION

Od leta 2011 so številne države razvile boljše in ustrežnejše pravne okvire za prostovoljstvo, kultura prostovoljstva je deležna večjega sprejemanja in razumevanja. K temu razvoju je marsikje prispeval Program politik za prostovoljstvo v Evropi (PAVE), objavljen v Evropskem letu prostovoljstva 2011 (EYV 2011). Leta 2021 ob 10. obletnici EYV 2011 je Evropski prostovoljski center (CEV) pripravil Načrt za evropsko prostovoljstvo 2030 (BEV2030).<sup>1</sup> Gradi na prednostih PAVE, poročila CEV Helping Hands, Prednostnih nalog 5R<sup>2</sup> in Poročila o vrednotenju prostovoljstva CEV,<sup>3</sup> povezan je tudi s Cilji trajnostnega razvoja (SDG) in upošteva spremembe okoliščin po letu 2011. BEV2030 je glavno in najsodobnejše vodilo za vse zainteresirane strani, ki si želijo, da bi se v Evropi uresničil celotni prostovoljski potencial.

<sup>1</sup>CEV, "Blueprint for European Volunteering: #BEV2030", September 2021,

[https://www.europeanvolunteercentre.org/files/ugd/3ec99c\\_0e028c421bd14adcbd69bdbe744a0313.pdf](https://www.europeanvolunteercentre.org/files/ugd/3ec99c_0e028c421bd14adcbd69bdbe744a0313.pdf)

<sup>2</sup>CEV, "Helping Hands" Hope for Europe! Conference Report, 8-9th October 2015, p.3

[https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c\\_d09820abb77847678d0cc98dc8a3e0fc.pdf](https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_d09820abb77847678d0cc98dc8a3e0fc.pdf)

<sup>3</sup>CEV, "Valuing Volunteering" European Volunteer Centre Conference Report, 21st November 2019,

<https://www.europeanvolunteercentre.org/conferences-reports>

Leta 2011, ko je bil objavljen PAVE, je bilo občutiti vse učinke gospodarske krize iz leta 2007, tudi varčevalne ukrepe in visoko stopnjo brezposelnosti, ki so močno vplivali na zmogljivosti prostovoljstva in potrebe po njem<sup>4</sup>. Priprava Načrta v letu 2020 je potekala v kontekstu druge krize – pandemije COVID19. Od prvega dne pandemije so se državljani na obstoječe in nastajajoče potrebe odzvali s prilagajanjem in uvedbo številnih prostovoljskih pobud<sup>5</sup>. To je nedvomno pokazalo pomen prostovoljcev ter živahne in odzivne civilne družbe, ki odraža duh vzdržljive in skrbne skupnosti. V mnogih delih Evrope prostovoljci, prostovoljske organizacije in podporne prostovoljske organizacije v zadnjem času trpijo zaradi pomanjkanja naložb ter odsotnosti javne in državne podpore. V tej situaciji se je bolj kakor kdaj koli prej pokazalo, kako potrebni so prostovoljci vseh starosti in profilov v naši družbi, predvsem kot ključni partner oblikovalcev lokalnih politik na občinski ravni.

CEV je kot del procesa okrevanja po krizi oblikovalce politik pozval, naj v zvezi s politikami in programi prostovoljstva "prestavijo v višjo prestavo" s pojasnilom, naj to vključuje večjo osredotočenost, intenzivnost in hitrost naložb ter razvoj partnerstva s prostovoljskimi organizacijami in podpornimi prostovoljskimi mrežami. CEV verjame, da bi se s tem ustrezneje pokazali pomen energije, strokovnega znanja in zavezanosti prostovoljcev za zdravje, dobro počutje in solidarnost v Evropi, hkrati pa bi se izognili izkoriščanju prostovoljcev v pridobitnih okoljih. BEV 2030 pojasnjuje, zakaj je tako in katere korake morajo narediti različni deležniki, da bi to do leta 2030 uresničili.

<sup>4</sup>CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011, p.6

<sup>5</sup>CEV, Volunteers in Solidarity COVID-19, June 2020

[https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c\\_eed2c2f10db04406afd31596f28152d5.pdf](https://df2253af-c034-4026-aac2-5d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_eed2c2f10db04406afd31596f28152d5.pdf)

# DRAGOCEN DOPRINOS



## DRUŽBENI IZZIVI IN KOMUNICIRANJE

Prostovoljstvo je izjemen odgovor na družbene izzive. Ljudje se soočajo z vse večjimi in vsesplošnimi težavami, kot so: socialne in ekonomske neenakosti; krčenje prostora za civilno družbo in demokracijo; podnebne spremembe; osamljenost, digitalni razkorak ter varstvo kulture in kulturne dediščine. Prostovoljcev ne bi smeli prikazovati kot »amaterje«, ki igrajo stransko vlogo ob zaposlenih »profesionalcih«, temveč bi jih morali razumeti kot komplementarni pristop z dodano vrednostjo in edinstven vir trajnostnega razvoja in strokovnosti pri soočanju z izzivi in ter iskanju možnih rešitev v skupnostih, v katerih prostovoljci delujejo in s katerimi sodelujejo..

### Rezultati:

- Prizadevamo si, da bi prispevek prostovoljcev bolje razumeli in izpostavili prostovoljci sami, pa tudi mediji in družba kot celota.
- S podeljevanjem priznanj, tednov in festivalov prostovoljstva ipd. odpiramo in povečujemo možnosti za javno prepoznavnost delovanja prostovoljcev, občanov in organizacij.

## VEČ KOT IZVEDBA STORITEV

Prostovoljci, organizacije, ki vključujejo prostovoljce, in prostovoljske mreže morajo biti vključeni kot ključni deležniki pri izboljšanju družbe in doseganju enakih možnosti za vse, ne le kot izvajalci nalog in storitev.<sup>6</sup> Čeprav pomembno, da imajo prostovoljci pred seboj smiselno nalogo z učinkom, ki je v skupnosti viden, bi morali oblikovalci politik poleg teh praktičnih rezultatov prostovoljstva razumeti tudi njegovo vlogo pri socialni koheziji, v medosebnih odnosih, pri združevanju ljudi in ohranjanju odprte komunikacije in dialoga med nami in drugimi – pri uresničevanju evropskih vrednot.

<sup>6</sup>CEV, VIEWSS Report Volunteering in European Welfare and Social Services, 2014, [https://issuu.com/european\\_volunteer\\_centre/docs/viewss-report](https://issuu.com/european_volunteer_centre/docs/viewss-report)

## Rezultati:

- Pomen prostovoljcev za kakovost življenja, dobro počutje in solidarnost v Evropi je skozi pozitivna sporočila in izraze zahvale bolj viden.
- Prispevek prostovoljstva k doseganju ciljev trajnostnega razvoja je vključen in ustrezno priznan v nacionalnih pregledih prostovoljstva (Skupnem poročilu o prostovoljstvu v RS).

## PRIZNAVANJE NAUČENEGA

Prostovoljstvo ponuja edinstveno okolje za državljansko vzgojo, je pomemben prostor za pridobivanje veščin in kompetenc, učenje in osebni razvoj, ki zaposlitev in formalno izobraževanje ter usposabljanje dopolnjuje in ne nadomešča.

## Rezultati:

- Razumevanje, da so lahko organizacije civilne družbe pogosto primerne za strukturirano učenje in pridobivanje delovnih izkušenj ter da je treba vodje civilnodružbenih organizacij usposobiti in jih podpreti v njihovi vlogi pri podpori pripravnikom in drugim, ki se usposabljujejo z delom,, kadar je učna pot jasna in so cilji učenja postavljeni.
- Jasno je, da mora biti ta podpora ločena od ukrepov za podporo in vodenje prostovoljcev, pa tudi od pomoči prostovoljcem za prepoznavanje, beleženje in potrjevanje njihovega učenja s postopki potrjevanja neformalnega in priložnostnega učenja (kadar prostovoljci to želijo).
- Prizadevanja za izmenjavo in priznavanje skupnih orodij za potrjevanje spretnosti, pridobljenih s prostovoljstvom, na evropski ravni uživajo medsektorsko podporo.
- Delodajalcem je na voljo podpora pri razumevanju in vrednotenju veščin in kompetenc, pridobljenih s prostovoljskim delom za svoje obstoječe in bodoče zaposlene v procesu razvoja kadrov in zaposlovanja.
- Izobraževalnim ustanovam je na voljo podpora pri razumevanju in vrednotenju veščin in kompetenc, pridobljenih s prostovoljskim delom svojih obstoječih in bodočih študentov.

## RAZISKAVE IN MERITVE

Ker na ravni EU še zmeraj ni usklajevanja v zvezi s programi, politikami in zbiranjem podatkov o prostovoljstvu, je resnični transformativni prostovoljstva v Evropi in vrednost prostovoljstva, kakor jo opredeljuje šesto poglavje PAVE,<sup>7</sup> nemogoče realno oceniti in meriti. To pa onemogoča tudi razvoj učinkovitih in trajnostnih politik, ki temeljijo na dokazih.<sup>8</sup> Zaradi te situacije so proračuni za prostovoljstvo na vseh upravnih ravneh in področjih zlahka in vse bolj izpostavljeni rezom.

### Rezultati:

- Oblikovalci politik sodelujejo s partnerji, da bi zagotovili zbiranje zanesljivejših in primerljivih podatkov o prostovoljstvu v različnih evropskih državah, kar prispeva tudi k razumevanju prispevka prostovoljcev k doseganju ciljev trajnostnega razvoja.
- Pri merjenju vrednosti prostovoljstva se uporablja pristop »Onkraj BDP« in se ne omejuje na statistiko ekonomske vrednosti, ampak tudi na prispevek k dobremu počutju, zdravju, varnosti, družbenim povezavam in državljanski participaciji, kakšnega uporabljajo tudi evropske raziskave o kakovosti življenja (Harmonised Time Use Surveys) in SILC (Statistika o dohodku in življenjskih razmerah).
- Smernice Mednarodne organizacije dela za merjenje ekonomske vrednosti prostovoljstva so priznane kot pomemben vir, ki temelji na zanesljivih merilih zbiranja podatkov, ki so jih potrdili statistični strokovnjaki in agencije po vsem svetu, in podpirajo prizadevanja za posodobitev smernic, da bi upoštevali trenutni pristop MOD k zbiranju podatkov o plačanem in neplačanem delu.
- Zbrane informacije se uporabljajo za informiranje in implementacijo sprememb prostovoljskih politik in programov.
- Prostovoljske organizacije so opolnomočene za sodelovanje s statističnimi agencijami, raziskovalnimi inštituti, strokovnjaki in strokovnimi organizacijami za prepoznavanje, vrednotenje in beleženje prispevka prostovoljstva k družbenemu in človeškemu kapitalu ter k doseganju ciljev trajnostnega razvoja.
- Relevantni podatki o prostovoljstvu so objavljeni na portalu znanja UNV (United Nations Volunteers), s čimer nastaja globalni primerjali zemljevid prostovoljstva.

<sup>7</sup>CEV, Policy Agenda for Volunteering in Europe (PAVE), 2011 (Chapter 6)

[https://www.europeanvolunteercentre.org/files/ugd/3ec99c\\_38c7cd0ec9b4490fbd96230430959e35.pdf](https://www.europeanvolunteercentre.org/files/ugd/3ec99c_38c7cd0ec9b4490fbd96230430959e35.pdf)

<sup>8</sup><https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/statistical-tools-measuring-volunteering>



## EVROPSKO LETO PROSTOVOLJCEV 2025

Leto 2025 bi morala EU razglasiti za evropsko leto prostovoljcev. To bi bil primeren poklon prizadevanjem in vplivu prostovoljcev med krizo COVID19 in krizami, ki jih je povzročila vojna v Ukrajini, ki so pomenile veliko nevarnost za življenja in dobrobit prebivalstva. S tem bi poudarili pomen podpore prostovoljcev za zdravje in blaginjo v Evropi ter vlogo prostovoljcev pri okrevanju in prihodnosti Evrope. Leto 2011 je bilo Evropsko leto prostovoljstva, poudarek pa je bil na raziskovanju in doseganju skupnega razumevanja koncepta prostovoljstva. Evropsko leto prostovoljcev 2025 naj se osredotoči na ljudi, ki prostovoljijo. V tem letu bi poskušali nadalje raziskati in bolje razumeti njihovo motivacijo ter njihov vpliv na zdravje in blaginjo v Evropi. Študije kažejo, da lahko prostovoljstvo prinese nov občutek smisla, identitete in pripadnosti ter izboljša zadovoljstvo z življenjem, zmanjša osamljenost in izolacijo, pa tudi simptome depresije in anksioznosti tako med prostovoljci samimi kot med prejemniki prostovoljske pomoči. Za EU je zelo pomembno, da državljani, ki prostovoljijo na podlagi solidarnosti, spoštovanja, enakosti in skupnih vrednot, skrbijo za svoje dobro počutje in duševno zdravje ter s prostovoljskim delom vračajo skupnosti in prispevajo k blaginji drugih. Evropsko leto prostovoljcev 2025 bo osvetlilo bistvena kolektivna dejanja prostovoljcev, ki vodijo k izboljšanju zdravja in blaginje v Evropi, ter prostovoljcev v Evropi zagotovili priznanje in priznavanje, ki si ju zaslužijo.

# POMEN OPOLNOMOČENJA



## OMOGOČANJE

Ko so informacije o prostovoljstvu obsežnejše, kakovostnejše in dostopnejše, lahko državljani pridobijo globlje razumevanje pomena in moči prostovoljstva, kar prispeva k bogastvu in raznolikosti prostovoljskega okolja v Evropi.

### Rezultati:

- Državljska vzgoja in storitveno učenje sta v večji meri vpeljana v formalne izobraževalne sisteme z namenom povečati ozaveščenost o prostovoljstvu in civilni družbi ne le pri otrocih in mladih, temveč tudi v njihovih širših družinskih in prijateljskih mrežah.
- Narava prostovoljstva »po svobodni volji« je zaščitena in po tem se prostovoljstvo loči od obveznih ali izbirnih delov formalnih izobraževalnih sistemov, ki služijo povezovanju mladih s civilno družbo in prostovoljskimi praksami.
- Raznolikost se poudarja s predstavljanjem možnosti za prostovoljsko delo na številnih področjih, interesnih sferah in kot odziv na različne potrebe

## VKLJUČEVALNOST

Prostovoljstvo ogromno prispeva k socialni vključenosti, vendar mora samo prostovoljstvo postati bolj dostopno ljudem različnih okolij, starosti in z različnimi osebnimi okoliščinami.

### Rezultati

- Investicije v raziskave in zbiranje podatkov, ki lahko informirajo o pomanjkanju vključevalnosti in razlikah v prostovoljstvu, ki jih povzročajo omejevalni pravni okviri, predsodki, stereotipi ali drugi viri neenakosti.
- Podatki in dokazi o neenakosti in pomanjkanju vključevalnosti, ne glede na to, ali temeljijo na starosti, etnični pripadnosti, spolu itd., se uporabljajo kot podlaga za podporo dejavnostim in blažilnim ukrepom in so vključeni v konkretne akcijske načrte v sodelovanju s partnerji civilne družbe.

- Oblikovalci politik prek javnih politik in financiranja sodelujejo z organizacijami za razvoj prostovoljstva in organizacijami, ki vključujejo prostovoljce, ter s pobudami, ki jih vodijo prostovoljci, ter jim tako pomagajo vzpostaviti zgledne prakse osveščanja in prepoznavnosti raznolikosti, odpravljati psihološke in fizične ovire za prostovoljstvo, razvijati podporne sisteme in take prakse postaviti za normo.

## STABILNOST IN TRAJNOST

Prostovoljske organizacije morajo biti stabilne, uveljavljene in spoštovane, ne zgolj v svojih skupnostih, ampak tudi pri lokalnih, regionalnih in nacionalnih oblasteh. Le tako lahko zagotavljajo kakovostne, dolgoročne in trajnostne, pa tudi fleksibilne in koordinirane odzive na potrebe skupnosti, zlasti, kadar te vzniknejo nenadno, v kriznih razmerah.

### Rezultati:

- Obstaja ustrezna podpora in spodbuda za prostovoljski sektor, da lahko zagotovi prožne in inovativne odzive na potrebe skupnosti, da raste in je trajnosten.
- Razvite so ustrezne medsektorske in čezsektorske strategije razvoja prostovoljstva za različna področja politik in sektorjev.
- Lajša, spodbuja in/ali nagraduje se mreženje in sodelovanje med organizacijami, javnimi organi in sektorji, s čimer se povečata možnost in verjetnost, da bodo organizacije v kriznih časih pripravljene in zmožne sodelovati.
- Zagotovljena je ciljna podpora pobudam, ki jih vodijo prostovoljci in so nastale zaradi rastočih ali nenadnih potreb skupnosti (npr. COVID19 ali potresov), tako da lahko še naprej izkoriščajo ustvarjeno energijo in zavzetost ter se tako še naprej odzivajo na družbene potrebe, tudi v obdobju okrevanja po krizi in ko mine specifična situacija, na katero so se odzivali, če je njihov odziv še naprej potreben.
- Na voljo je potrebna podpora za bolj uveljavljene pobude, ki temeljijo na prostovoljstvu, in podpora infrastrukturnih prostovoljskih organizacij, ki jim zagotavlja trajnost in priznavanje ključne vloge v naših skupnostih in družbi kot celoti.

<sup>9</sup>CEV, Inclusive Volunteering Toolkit, March 2019,

[https://df2253af-c034-4026-aac25d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c\\_38b45efe3d4c42a98e8e994da6ba4068.pdf](https://df2253af-c034-4026-aac25d1c91f60490.filesusr.com/ugd/3ec99c_38b45efe3d4c42a98e8e994da6ba4068.pdf)

## PRAVNI IN POLITIČNI OKVIR

Pravni in politični okviri se morajo odzivati na spremembe prostovoljskih ekosistemov. Te je opaziti zlasti v rasti neformalnih pobud in spletnega prostovoljstva, kjer ima prostovoljstvo posebno vlogo, saj daje glas izključenim skupinam in/ali ponuja sredstva za kampanje in/ali za razvoj pobud za medsebojno pomoč.

### Rezultati:

- Pravni okviri za prostovoljstvo so prilagojeni in se razvijajo tako, da upoštevajo te in druge družbene in vedenjske spremembe. Tako bodo poleg bolj formalnega in strukturiranega sodelovanja, na katero se pravni okviri pogosto osredotočajo, primernejši za spodbujanje in omogočanje različnih oblik prostovoljskega sodelovanja, s čimer se bodo sproščali dodatni potenciali. V tem trenutku sodelovanje prej omejujejo.
- Pravni okviri za prostovoljstvo ustrezajo svojemu namenu in so za posamezne prostovoljce, organizacije in nadzorne organe lahko razumljivi, izvedljivi in preprosti za evalviranje.
- Pravni okviri za prostovoljstvo priznavajo in predvidevajo tako prostovoljstvo, ki temelji na vlogah (prostovoljec-uporabnik), kot tudi prostovoljstvo, ki temelji na nalogah (npr. čistilna akcija), kar zagotavlja kakovostno prostovoljstvo v vseh primerih.
- Pravni okviri skrbijo za telesno, duševno in socialno varnost prostovoljcev in uporabnikov, so sorazmerni in jih lahko uporabljajo organizacije vseh velikosti.

# DRUŽBENI VIRI



## VLAGANJE V DRUŽBENE UČINKE

Javno financiranje bi moralo odsevati dejanske stroške prostovoljstva, resnično vrednost prispevka prostovoljcev in potrebe podpornih organizacij, ki zagotavljajo: ponudbo kakovostnih prostovoljskih priložnosti; podporo prostovoljcem (usposabljanja, svetovanje, vrednotenje itd.); povezovanje prostovoljske ponudbe in povpraševanja po prostovoljstvu; krepitev zmogljivosti in izmenjave dobrih praks med organizacijami, ki vključujejo prostovoljce; odpravljanje ovir za prostovoljstvo; ozaveščanje o vrednosti prostovoljstva za posameznika in družbo; vplivanje na politično okolje na območjih, kjer poteka prostovoljstvo, z namenom vzpostavitve spodbudnega okolja, kjer lahko prostovoljstvo uspeva. (PAVE 2011).

### Rezultati:

- Pravično in dovolj prožno razdeljevanje financiranja in drugih oblik podpore, ki ustreza prožnosti odzivov na potrebe, kar je v prostovoljskih organizacijah pogosto potrebno.
- Javna sredstva so prek odprtih razpisov dostopna vsem civilnodružbenim organizacijam, ki spoštujejo človekove pravice in evropske vrednote, prav tako je treba povečati in zaščititi financiranje podpornih prostovoljskih organizacij.
- Društva imajo na voljo tudi podporo v obliki sistemov za merjenje učinkov, ki je podlaga za »plačevanje po uspešnosti«, pri čemer so uspešnost pozitivni učinki v skupnosti, ki jih društvo dosega že zato ker v neki skupnosti je, deluje in prispeva k njenemu življenju. Tako nastalih rezultatov sicer ni mogoče meriti številčno, njegova vrednost je v učinku, ki ga ima za skupnost, in ta je lahko vodilo za porabo sredstev.

## ODPORNOST SKUPNOSTI

Prostovoljstvo je pomemben del odpornosti skupnosti. Zato je ključnega pomena, da je prostovoljstvo sestavni del skupnostnega načrtovanja za preprečevanje kriz in odzivanje nanje. Prostovoljstvo v kriznih razmerah zahteva posebno pozornost, načrtovanje in organizacijo. Vse to mora biti sorazmerno s potencialnimi tveganji in upoštevati vsa znanja, izkušnje in potencial državljskega aktivizma ter prostovoljcev in osebja civilnodružbenih organizacij.

### Rezultati:

- Prostovoljstvo je sestavni del skupnostnega načrtovanja preprečevanja kriz in odzivanje nanje.
- Upošteva se, prostovoljstvo v kriznih razmerah zahteva posebno pozornost, načrtovanje in organizacijo. Vse to mora biti sorazmerno s potencialnimi tveganji in upoštevati vsa znanja, izkušnje in potencial državljskega aktivizma ter prostovoljcev in osebja civilnodružbenih organizacij.
- Odzivi na krize s podporo prostovoljcev so učinkoviti in uspešni, ker je že vnaprej zagotovljena ustrezno podprta in in financirana koordinacijska in podporna struktura, potrebna za občasno prostovoljstvo v nujnih primerih. Paziti je treba, da se takšne strukture in procesi razvijajo skupaj z drugimi pobudami, ki medsektorsko gradijo občutek skupnosti.

## FIZIČNA, DUŠEVNA IN SOCIALNA VARNOST KOORDINATORJEV IN MENTORJEV PROSTOVOLJCEV

### Rezultati:

- Prostovoljska infrastruktura in organizacije, ki vključujejo prostovoljce, bi morale še naprej vlagati v razvoj kakovosti vloge in dela koordinatorjev in mentorjev prostovoljcev, ki bodo pomagali ustvarjati uspešne in relevantne prostovoljske programe, ki bodo dosegali velike učinke.
- Zagotovljena so javna sredstva za podporo usposabljanju in zaposlovanju koordinatorjev in mentorjev prostovoljcev, in sicer na podlagi širšega medsektorskega in medresorskega pristopa.
- Organizacije imajo na voljo sredstva za uvedbo in ohranjanje različnih podpornih ukrepov, zlasti za nove prostovoljce, na primer medgeneracijsko mentorstvo in druge metode povezovanja prostovoljcev med seboj

## **FIZIČNA, DUŠEVNA IN SOCIALNA VARNOST**

### **Rezultati:**

- Vloga se v razvoj tečajev za mentorje prostovoljcev in certificiranje, ki obsegajo temeljna znanja pomenijo zagotovilo, da vsi koordinatorji/mentorji prostovoljcev poznajo zakonska, zdravstvena in varnostna pravila prostovoljstva.
- Prostovoljci so deležni ustreznega nezgodnega zavarovanja in zavarovanja odgovornosti do tretjih oseb.
- Zagotovljena so sredstva za zavarovanje prostovoljcev. Pri ponudniki zavarovanj je so razvili tržne produkte oz. inkluzivna zavarovanja za prostovoljce, ki niso odvisna od njihovih osebnih okoliščin.

## **SPLETNI SISTEMI POVEZOVANJA**

Zaradi dolgotrajnih higienskih ukrepov in ohranjanja fizične razdalje zaradi preprečevanja širjenja virusa COVID19 in zaščite ranljivih oseb, se določeno število rednih prostovoljcev, zlasti starejših ali ljudi z zdravstvenimi težavami, ne bo vrnilo k svojim prejšnjim prostovoljskim dejavnostim. Prav tako se starejši in ljudje z zdravstvenimi težavami kot novi prostovoljci ne bodo vključevali na enak način kot pred pandemijo. Pri tem so lahko idealna rešitev spletne strani za iskanje novih prostovoljcev.

### **Rezultati:**

- Povezovanje preko spleta velja za enega od možnih dostopov do prostovoljskih priložnosti. Prostovoljske organizacije v Evropi z dobrimi praksami zagotavljajo, da so ti postopki kakovostni, pregledni in komplementarni. Vendar v vključujočem in kakovostnem pristopu ne morejo povsem nadomestiti stika in podpore v živo.
- Pri financiranju ali uporabi takih metod v prostovoljstvu je potrebna posebna pazljivost, saj morajo prepoznavati in spodbujati kakovostne prostovoljske priložnosti, ki so v skladu z vsemi zakoni (tudi, kar zadeva varnost prostovoljcev in uporabnikov ter GDPR). Pomembno je tudi, da se pričakovanja prostovoljcev in organizacij usmerja v pozitivne učinke za skupnost in ne v senzacionalistične cilje in številke.

- Podatke oseb, ki se na take platforme prijavljajo, da bi postali prostovoljci, je prepovedano prodajati.

## **EVROPSKA SOLIDARNOSTNA ENOTA IN EVROPSKA POLITIKA PROSTOVOLJSTVA**

Evropska solidarnostna enota bi morala biti izhodišče za širšo in celovitejšo Evropsko strategijo državljanskega udejstvovanja in prostovoljstva (ECEVS). Predlog nemškega predsedstva Sveta Evropske unije (2020) za razvoj platforme za prostovoljstvo starejših bi morali obravnavati zelo skrbno in opraviti celovito analizo potreb, hkrati pa zagotoviti potrebna dodatna sredstva, potrebna za razvoj te ali katerekoli druge podobne pobude.

### **Rezultati:**

- Politike prostovoljstva so usklajene na različnih področjih politik, funkcionalna prostovoljska infrastruktura, ki temelji na medsektorskem dialogu, posvetovanju in sodelovanju, je deležna trdne podpore. To velja za vse ravni odločanja, tudi in zlasti za lokalno raven, pri čemer je v pomoč in oporo evropski zakonski okvir.
- V obdobju okrevanja po COVID-19 se poleg poslovnih interesov upoštevajo posebnosti in potrebe prostovoljskega sektorja.



# MEDSKUPINA



---

## Candidate MEPs are encouraged to complete the pledge for a Volunteering Intergroup.

- ✓ The creation of a European Parliament Intergroup on Civic Engagement & Volunteering is necessary to ensure an on-going commitment of the European Parliament towards the further development of a comprehensive EU agenda on volunteering.
- ✓ A cross-cutting issue as volunteering, needs an official and structured intergroup, in order to have the financial resources to facilitate the activities required for effective Civil Dialogue. The intergroup will be a crucial cross-party and cross-Committee framework for ensuring the good implementation of the European Solidarity Corps and the development of a wider, more comprehensive European Civic Engagement & Volunteering Strategy (ECEVS).

Kandidate za poslance\_ke Evropskega parlamenta spodbujamo, da izpolnijo zavezo za medskupino prostovoljstva.

Jaz (Ime).....  
Kandidat\_ka za poslanca\_ko evropskega parlamenta za.....  
izjavljam, da podpiram poslanstvo in vrednote Evropskega prostovoljskega centra (CEV). Če bom junija 2024 izvoljen za poslanca\_ko Evropskega parlamenta, se zavezujem, da bom podprl\_a in spodbujal\_a ustanovitev medskupine EP za državljansko udejstvovanje in prostovoljstvo.

Podpis:

Datum in kraj:

Žig:

### **kontaktni podatki**

Telefon:

E-naslov:

Družbeni mediji:

# SPLOŠNO UDEJSTVOVA



## DEMOKRATIČNO UDEJSTVOVANJE

Volunteering is an essential component for European democracy and an expression of European Values. The active engagement of citizens both in practical actions and in policy development leading to systemic change is crucial.

### Rezultati:

- 11. člen „Lizbonske pogodbe“ o strukturiranem dialogu z evropsko civilno družbo se izvaja v celoti.
- Partnerji civilne družbe, ki so strokovnjaki za prostovoljstvo, sodelujejo in prispevajo v rednem strukturiranem dialogu z oblikovalci politik o vseh zadevah, povezanih s prostovoljci in prostovoljstvom.

## DOSTOJANSTVO IN SVOBODA

Prispevek prostovoljcev bi moral biti sprejet kot ključni del in zaupanja vreden partner v skupnih prizadevanjih za socialno kohezijo. Prostovoljce moramo razumeti kot avtonomne akterje, ki vzporedno s predstavniško demokracijo sodelujejo tudi v participativni demokraciji, s čimer izboljšujejo kakovost življenja za vse. Pri tem ne gre zgolj za materialne storitve, ampak predvsem za druge učinke, npr. človeške vezi in povezave med ljudmi v duhu medsebojnega spoštovanja, priznavanja in svobode biti drugačen. Če naj prostovoljstvo prispeva k socialni pravičnosti in pravičnejši družbi, mora temeljiti na evropskih vrednotah ter biti odprto, vključujoče in dostopno vsem.

### Rezultati:

- Prostovoljske organizacije so vedno vključene v oblikovanje in izvajanje politik socialne kohezije.
- Oblikovalci politik in vsi deležniki varujejo osnovna načela prostovoljstva.

- Dostojanstvo prostovoljcev in prejemnikov prostovoljske pomoči je zaščiteno

## **TRANSPARENTNO IN DEMOKRATIČNO DRŽAVNO FINANCIRANJE**

Za uspeh kakovostnega prostovoljstva je bistvenega pomena transparentno in demokratično porazdeljeno državno financiranje demokratičnih in vključujočih prostovoljskih pobud z jasnimi in preglednimi postopki. Brez državne podpore civilni družbi in prostovoljcem se odpira možnost, da posamezniki in skupine izkoristijo ranljivost drugih in s pomočjo razporejanja sredstev promovirajo svoje ideološke in politične cilje. Kadar ti cilji niso združljivi z evropskimi vrednotami in človekovimi pravicami, povzročijo dolgoročne izzive na področju socialne kohezije in varnosti za vse.

### **Rezultati:**

- Na voljo so različne ustrezne možnosti financiranja za osnovne stroške in projekte različnih velikosti in obsega za organizacije, ki vključujejo prostovoljce (formalne in neformalne skupine) in podporne prostovoljske organizacije.
- Opravljene prostovoljske ure, s katerimi se ne nadomešča dela zaposlenih, predstavljajo lastno udeležbo oz. sofinanciranje projektov.
- Javna sredstva za prostovoljstvo se dodeljujejo na podlagi javnih razpisov.
- Postopki so poenostavljeni, da se vsem subjektom, vključno s prostovoljskimi organizacijami z omejenimi zmogljivostmi (malo ali brez plačanega osebja), olajša prijava za financiranje, ne da bi pri tem ogrozili standarde in/ali preglednost.

## **SODELOVANJE IN MREŽENJE**

Pokazalo se je, da je že vzpostavljeno in zaupanja vredno čezsektorsko sodelovanje ključnega pomena pri tem, kako se lahko skupnosti odzivajo na znane in nove prošnje za pomoč in podporo. Za podporo in spodbudo prostovoljstva bi morale biti vzpostavljene demokratične in vključujoče strukture. Za razvoj in ohranitev mrež akterjev iz različnih sektorjev in področij, ki temeljijo na medsebojnem priznavanju in zaupanju na vseh ravneh, lokalni, regionalni, nacionalni in evropski, bi bilo treba zagotoviti ustrezno in zadostno javno financiranje.

## Rezultati:

- Neprofitni prostovoljski centri in platforme prejemajo zadostna javna sredstva.
- Oblikovalci politik neprofitne prostovoljske centre v razvijanje in oblikovanje politik vključujejo kot strokovnjake na svojem področju in ne le kot izvedbene partnerje.
- Organizirani so redni medsektorski sestanki, na katerih akterji z različnih področij in sektorjev soustvarjajo rešitve, hkrati pa v celoti izkoriščajo potencial prostovoljcev in njihovih organizacij.

## RAZVOJ LOKALNE SKUPNOSTI

V natečaju za Evropsko prestolnico prostovoljstva je bilo poudarjeno, kako velik je potencial dobrega čezsektorskega sodelovanja med javnim in zasebnim sektorjem (profitnim in neprofitnim) za skupnosti vseh vrst in velikosti. Deluje namreč kot gonilo ustvarjanja vrednosti, ki je ključnega pomena za trajnostni razvoj, pa tudi za pripravljenost na nesreče in blaženje tveganj. Tako se lahko različni deležniki skupaj soočajo z nevarnostmi in prispevajo k skupnim, trajnostnim rešitvam za sedanje in prihodnje izzive.

## Rezultati:

- TPoznano je, kakšno posebno vlogo ima javni sektor na lokalni ravni pri pospeševanju in omogočanju razvoja, ter kako pomembno in za razvoj ključno je ustvariti okolje, konstruktivnemu čezsektorskemu sodelovanju.
- Soustvarjanje javnih politik postane norma; priložnosti, ki jih ponujajo procesi participativnega odločanja, so v celoti raziskane in izkoriščene.
- Posebna pozornost je namenjena povezavam med javnim in zasebnim sektorjem (neprofitnim in profitnim) in vsi deležniki si prizadevajo razumeti dodano vrednost prispevka obeh sektorjev.

## TRANSNACIONALNO SODELOVANJE IN SOLIDARNOST

Po vsem svetu smo priča porastu aktivizma in prostovoljstva, ki presega meje in povezuje ljudi, ki se želijo odzvati na globalne izzive, kot so podnebne spremembe, migracije in pandemija COVID-19. Vse to je ponovno potrdilo pomen čezmejne solidarnosti kot načina za reševanje skupnih izzivov, neenakosti ter nudenja zaščite in podpore ranljivim osebam.

## Rezultati:

- Prostovoljci so prepoznani kot pomembna sila za doseganje globalnih ciljev trajnostnega razvoja (SDG).
- Evropskim mrežam, namenjenim podpiranju in promociji prostovoljstva, so zagotovljena zadostna sredstva, s katerimi lahko cilji, ki v celoti odsevajo to ključno vlogo prostovoljstva, pridobijo dodano vrednost.
- Izobraževalne ustanove, organizacije, ki razvijajo prostovoljstvo in vključujejo prostovoljce, so deležne podpore pri krepitvi zmogljivosti za promocijo in implementacijo globalne solidarnosti in ciljev trajnostnega razvoja (SDG). Tako je u jasno prikazana povezava med prostovoljskimi dejavnostmi in 17 cilji SDG.
- Programi izmenjave prostovoljcev, evropskih izkušenj in praks razvoja prostovoljstva ter izmenjave znanja so deležni podpore in spodbude.
- Statistični organi poskrbijo za to, da je prispevek prostovoljstva k Agendi ZN 2030 viden, tako da vključijo prispevke prostovoljcev v nacionalna poročila o prostovoljstvu za doseganje SDG.

# NOVI PROSTOVOLJCI IN METODE



## NEFORMALNO PROSTOVOLJSTVO

Z digitalizacijo in družbenimi omrežji se je obseg neformalnih prostovoljskih dejavnosti povečal. Poleg možnosti prilagodljivih in takojšnjih odzivov na družbene potrebe prinašajo tudi krepitev občutka povezanosti in solidarnosti med ljudmi, ki se soočajo s skupnimi izzivi. Zlasti v času krize je lahko spontano prostovoljstvo ključno za odpornost skupnosti. Vse večja neformalna in spontana aktivacija prinaša novo dinamiko in številne koristi, odpira pa tudi prostor za ideje in dejanja, ki ne temeljijo vedno na resničnih družbenih potrebah in lahko povzročijo škodo in izgubo potencialov.

### Rezultati:

- Prepoznavanje krepitev mrež za samopomoč in solidarnost kot pomembne komponente strategij prostovoljske pomoči, zlasti za izolirane in ranljive skupnosti.
- Zavedanje, da čedalje večja neformalna in spontana aktivacija prinaša novo dinamiko in številne koristi, odpira pa tudi prostor za ideje in dejanja, ki ne prispevajo k blaginji in skupnemu dobremu. To je mogoče preprečiti s temeljnimi standardi ravnanja.
- Deležniki skupaj iščejo najboljše načine izkoriščanja potenciala neformalnega prostovoljstva preko sinergij z bolj organiziranimi oblikami skupnostne aktivacije in kolektivnih odzivov. Tako se izogonejo prekrivanju in podvajanju prizadevanj in krepijo trajnostne pobude, ki resnično izhajajo iz potreb.
- Podporne prostovoljske organizacije imajo na voljo ustrezno in zadostno javno podporo, da lahko nove oblike prostovoljstva podpirajo in usmerjajo

## DIGITALIZACIJA

Digitalno tehnologijo, tudi umetno inteligenco, je mogoče uporabiti za lažji dostop do prostovoljstva in povečanje njegove kakovosti. Njeni učinki pa so lahko tudi negativni. Razvoj digitalnih tehnologij je pokazal potencial za krepitev participacije in podporo družbenim gibanjem. Spletno prostovoljstvo je pokazalo pomen digitalizacije kot ključnega načina za izpolnjevanje številnih potreb v današnjih družbah. Zaradi dostopa do informacij, družbenih medijev in spleta je prostovoljstvo širše dostopno in prostovoljskih priložnosti je več. Obenem pa to pomeni oviro za tiste, ki do digitalnih orodij nimajo dostopa in/ali jih ne znajo uporabljati. Potencial prostovoljstva je mogoče bistveno povečati s podporo odgovornemu digitalnemu opolnomočenju v prostovoljskih organizacijah. Pri tem pa je treba paziti, da razlike v dostopu do digitalnih orodij in podatkov ne povzročijo nadaljnjih neenakosti pri dostopu do prostovoljstva ali prostovoljske pomoči.

### Rezultati:

- Povsem jasno je, da so vloge prostovoljskih organizacij raznolike, saj, na primer, prepoznavajo potrebe in ponujajo spletni dostop z zagotavljanjem prenosa podatkov in strojne/programske opreme, organizirajo izobraževanja za večanje digitalne pismenosti, digitalnih kompetenc, kritičnega razmišljanja itn.
- Prostovoljskim organizacijam so na voljo potrebni viri (znanje, materiali, finance in tehnična podpora) za polno podporo prostovoljcem pri njihovih dejavnostih (na spletu in v živo).
- Odločevalci poslušajo potrebe organizacij in ohranjajo primerno ravnovesje med podporo za prostovoljske priložnosti v živo in preko spleta.
- Učinki razvoja umetne inteligence so kar najboljše izrabljeni in deležni ustreznega odziva.

## KAKOVOST ZA NOVE NAČINE AKTIVACIJE

Če naj bodo izkušnje novih prostovoljcev dobe, jih je treba na njihove vloge pripraviti in jih usposobiti, obenem pa jim ves čas nuditi oporo pri razumevanju, kako prostovoljstvo prispeva k skupnemu dobremu. Še posebej je pomembno, da prostovoljske, ki se usposablja in/ali pripravljajo za prostovoljsko delo na dogodkih ali za druga občasna dela opremimo z znanjem in orodji in poskrbimo, da bodo prepoznali, kdaj bi lahko bile na videz prostovoljske priložnosti dejansko nadomeščanje delovnih mest in ne pravo prostovoljstvo.

Če tako želijo, jim je treba pomagati tudi, da take prostovoljske izkušnje nadgradijo v dolgoročno prostovoljsko aktivacijo na področjih, kjer si želijo delovati. Poleg drugih, osebnih motivacijskih dejavnikov, je treba poudarjati tudi pomen vrednot in solidarnosti kot motivacijske moči v središču delovanja prostovoljcev

### Rezultati:

- Kakovost prostovoljstva zagotavljajo spodbude za organizacije, ki ponujajo prostovoljske priložnosti, tudi novim prostovoljcem, da uporabljajo načela za kakovostno prostovoljstvo, opisana v PAVE.
- Spodbude prostovoljcev in organizacij, da se ravna po Smernicah CEV za spletno prostovoljstvo, zagotavljajo kakovostno spletno prostovoljstvo.
- Vsak prostovoljec ima dostop do ustrezne informacijske točke za svoja vprašanja in predloge.
- Učni načrt za prostovoljce in organizacije, ki vključujejo prostovoljce, vključuje vrednote in temeljne državljanske kompetence.
- Pravni okviri so posodobljeni tako, da ustrezno upoštevajo novosti za zagotavljanje varnosti in kakovosti prostovoljstva.

### NOVE ZAPOSLOVNE OKOLIŠČINE

Spreminjajoči se delovnopравни predpisi in zaposlitvena kultura ustvarjajo novo realnost, v kateri so zaposlitve za nekatere bolj prožne, za druge pa tudi bolj nepredvidljive, delovni čas in plačila pa bolj nestalni.

### Rezultati:

- Prostovoljske organizacije imajo na voljo podporo za prilagajanje in ustvarjanje prostovoljskih priložnosti, ki ustrezajo spreminjajočim se delovnim/zaposlitvenim razmeram in delovnemu času. Tako bo mogoče prostovoljstvo organizirati na vključujoč način, organizacije pa bodo lahko svoje naloge izpolnjevale s podporo čim večjega števila prostovoljcev.
- Zagotovljena je podpora za infrastrukturne prostovoljske organizacije, da lahko potencialnim in aktivnim prostovoljcem nudijo pomoč in podporo, primerno novim zaposlitvenim okoliščinam.
- Izvajanje novih zamisli, ki bi lahko vsem evropskim državljanom omogočile več prostega časa za aktivacijo na področju državljskih pravic in dolžnosti, ki prispevajo k skupnemu dobremu.



## SINERGIJE SOCIALNE IN ZDRAVSTVENE POLITIKE

Ljudi, ki prejemajo socialno ali drugo državno podporo, npr. so vključeni v postopek integracije za tujce, ne smemo izključevati ali jim onemogočati dostopa do prostovoljstva. Državni organi prostovoljstva ne smejo zlorabljati kot orodje prisile za vračanje ljudi na delo, saj bi moralo temeljiti na svobodni volji posameznika in ne sme biti pogoj za državno podporo ali obravnavo.

### Rezultati:

- Vključevanje prostovoljstva v sistem socialnega varstva temelji na skrbnih raziskavah in podatkih, zbranih v pilotnih projektih, šele nato je vključeno v širšem obsegu in na več področjih. Ohraniti je treba bistveno značilnost prostovoljstva: izbiro in svobodno voljo.
- Osebam, ki prejemajo finančno ali drugačno državno podporo, pri vključevanju v prostovoljstvo ni treba izpolnjevati več ali drugačnih pogojev kakor komurkoli drugemu.

## VOLUNTURIZEM

Ponudba in povpraševanje po »prostovoljskem turizmu« oz. »volunturizmu« – prostovoljskih priložnostih, ki lahko glavni namen potovanja ali pa se prostovoljci vanje vključujejo med potovanji zaradi drugih razlogov, v domači državi ali v tujini – naraščata. Prostovoljstvu in turizmu sta skupna strast in zanimanje, pa tudi to, da se jima ljudje posvečajo v prostem času. Povezujejo ju tudi koncepti, kakršni so navdušenje, spomini, priložnosti, zabava, prosti čas, potovanja, nove izkušnje in užitek. Zato se krepí težnja po povezovanju obeh konceptov. Ljudje imamo na voljo več in več možnosti za preživljanje prostega časa, tako na spletu kakor v živo, ker pa je čas omejen, postaja možnost, da bi združili turizem in počitnice ter solidarno delovanje, čedalje bolj privlačna za vse več ljudi. Tudi tukaj so razni posamezniki in organizacije prepoznali »poslovni potencial«. Novi »volunturistični« sektor je vreden več milijard evrov in še raste.

### Rezultati:

- S spremljanjem in regulacijo rasti sektorja se zagotavlja kakovostne prostovoljske izkušnje, ki pomenijo merljive koristi za skupno dobro in lokalno skupnost.
- Ljudje, ki jih zanima volunturizem, imajo na voljo dovolj dostopnih informacij, da se lahko informirano odločajo in izberejo kakovostne izkušnje.
- Izvaja se velike informativne kampanje za ozaveščanje javnosti o problematiki volunturizma, predvsem o škodi, ki jo lahko povzroči. Implementirani so kazalci kakovosti.


- ✓ ***Koga boste volili?***
- ✓ ***Kakšna je njegova/njena vizija prostovoljstva?***

*This publication is supported by the European Commission in the framework of the Citizens, Equality, Rights and Values - CERV programme  
Sole responsibility for the publication lies with the Centre for European Volunteering (CEV).*

*Contact:  
© Centre for European Volunteering (CEV)  
Avenue des Arts 7-8  
Brussels 1210  
Belgium  
[www.europeanvolunteercentre.org](http://www.europeanvolunteercentre.org)  
[communication@cev.be](mailto:communication@cev.be)*

*"Volunteering, Equality, Rights, Action (VERA)"  
Project Co-funded by the Citizens, Equality, Rights and Values programme - CERV  
Project No. 101140501*

   @VolunteeringCEV

  CEV-Centre for European Volunteering